
Vergaderjaar 2017–2018

21 501-04

Ontwikkelingsraad

Nr. 202

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 december 2017

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 11 december 2017.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN – ONTWIKKELINGSSAMENWERKING VAN 11 DECEMBER 2017

Afrika post AU-EU Top

De ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van de EU lidstaten zullen tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in een gezamenlijke sessie terugblikken op de AU-EU Top, die plaatsvond op 29 en 30 november jl. in Abidjan, Ivoorkust. Zij zullen onder meer spreken over de opvolging van gemaakte afspraken, zoals vervat in de slotverklaring.

Aan de top namen 55 Afrikaanse landen en 28 EU-lidstaten deel, de meeste op het niveau van staatshoofden en regeringsleiders, alsmede vertegenwoordigers van de AU, EU, regionale en sub-regionale organisaties. Het hoofdthema van de top was: *Investing in Youth for Accelerated Inclusive Growth and Sustainable Development*.

De Minister-President, de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking vertegenwoordigden Nederland op de top. De Nederlandse inbreng was gericht op drie punten: 1) migratie, met specifieke aandacht voor terugkeer; 2) investeringen gericht op het creëren van banen voor jongeren, met name in de landbouwsector; en 3) samenwerking op het gebied van vrede en veiligheid, het tegengaan van terrorisme, gewelddadig extremisme en georganiseerde misdaad.

Tijdens de top is uitgebreid gesproken over het stimuleren van private investeringen in Afrika om de economische groei te bevorderen. Dit moet leiden tot betere perspectieven en meer banen voor met name jongeren, waarbij Nederland de nadruk legt op de landbouwsector. Met deze investeringen wordt bijgedragen aan de aanpak van grondoorzaken van migratie. Nederland vestigde specifiek de aandacht op vrouwen en meisjes in de regio en vroeg aandacht voor investeringen in (toegankelijkheid van) seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Het kabinet vindt het belangrijk dat tijdens de Top op het hoogste politieke niveau is gesproken over migratie. Het thema raakt zowel het Afrikaanse als het Europese continent. Nederland heeft krachtig ingezet op het tegengaan van irreguliere migratie, zoals de aanpak van smokkelnetwerken, het versterken van grensbewaking, terugkeer en het beschermen van de vaak kwetsbare migranten. Op de Top was er ook aandacht voor de positieve kanten van legale migratie, zoals minder menselijk leed, betere controle over migratiestromen, studiemogelijkheden, *remittances* en het versterken van de Europese arbeidsmarkt. Op de top is herbevestigd dat Afrikaanse landen hun internationale verplichtingen dienen na te komen op het terrein van terugname van hun landgenoten die niet rechtmatig verblijven in andere landen. Op het terrein van opvang in de regio is afgesproken dat er meer investeringen zullen plaatsvinden in gebieden die reeds grote aantallen migranten en vluchtelingen huisvesten. Van deze investeringen dienen ook de gastgemeenschappen te profiteren.

Naar aanleiding van de schrijnende gevallen van slavernij in Libië die recentelijk in de media zijn gekomen namen de staatshoofden en regeringsleiders een gezamenlijke verklaring aan waarin zij onder andere onderstreepten dat de strijd tegen mensensmokkelaars moet worden geïntensiveerd.

Op het gebied van vrede en veiligheid is gesproken over meer intensieve samenwerking om terrorisme, gewelddadig extremisme en georgani-

seerde misdaad tegen te gaan. De inzet was politiek commitment op het hoogste niveau en betere samenwerking op dit terrein, tussen AU, EU en VN. De AU heeft aangegeven meer verantwoordelijkheid te willen nemen. Nederland is in 2018 lid van de VN Veiligheidsraad en heeft de Top aangegrepen om het bijzondere belang van samenwerking met Afrikaanse partners te onderstrepen.

Het kabinet maakt tevens van de gelegenheid gebruik om uw Kamer te informeren dat de Minister-President voorafgaand aan de top een bezoek bracht aan Mali. Hij heeft daar gesproken met de Malinese president Keita en een bezoek gebracht aan de Nederlandse troepen die zijn ingezet in de VN-missie MINUSMA. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bezocht daags voor de top Ghana. Zij sprak met vertegenwoordigers van dit partnerland voor ontwikkelingssamenwerking en bracht een bezoek aan enkele door Nederland gefinancierde programma's. Na afloop van de top bracht de Minister-President samen met de Franse president Macron een bezoek aan Ghana voor politieke consultaties en bevordering van handel. De Minister van Buitenlandse Zaken heeft en marge van de top de Nederlandse ambassade in Abidjan geopend.

Aid for Trade

De Raad zal spreken over de op 13 november jl. verschenen Mededeling van de Commissie «Welvaart via handel en investeringen; Actualisering van de gezamenlijke EU-strategie inzake hulp voor handel van 2007»¹. Met de Mededeling brengt de Commissie haar inzet op hulp en handel in lijn met de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, waaronder de aanname van de *EU Consensus on Development*² en het Parijs Akkoord.

Het kabinet verwelkomt deze actualisering en de inzet van de Commissie om de EU als belangrijke speler op hulp en handel nog beter te positioneren. Duurzame en inclusieve internationale handel en investeringen dragen bij aan economische groei en ondersteunen daarmee armoedebestrijding. Sinds de strategie van 2007 zijn de EU en haar lidstaten gezamenlijk gegroeid tot de grootste verschafter van Hulp voor Handel. Hulp voor Handel beslaat terreinen als handelsbeleid, wet- en regelgeving, (economische) infrastructuur en opbouw van capaciteit om te exporteren. Om nog meer impact te kunnen bewerkstelligen is het van belang dat het beleid aangepast wordt aan de realiteit van vandaag de dag.

In de Mededeling worden enkele belangrijke aanpassingen van het huidige beleid aangekondigd. Nederland verwelkomt de nadruk op het creëren van werkgelegenheid in de Mededeling. Daarnaast onderschrijft Nederland het benoemen van de samenhang tussen handel en investeringen als belangrijk onderdeel van de Hulp voor Handel agenda. De Commissie stelt zich te willen focussen op de minst ontwikkelde landen en fragiele staten. Dit sluit aan bij het Nederlands beleid. Daarnaast verwelkomt Nederland het benoemen van de implementatie van EU-handelsakkoorden als belangrijke bijdrage aan de Hulp voor Handel agenda. Het verlenen van (technische) assistentie aan derde landen waarmee handelsakkoorden worden afgesloten is van essentieel belang om deze akkoorden optimaal te kunnen benutten. Nederland zal daarnaast in de Raad extra aandacht vragen voor specifieke groepen zoals het midden- en kleinbedrijf, vrouwen en jeugd. Nederland erkent daarnaast

¹ COM(2017) 667.

² De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling: Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst (Publicatieblad van de Europese Unie, 2017/ 2010/01).

dat hulp en handel een belangrijke bijdrage kan leveren aan het tegengaan van de grondoorzaken van armoede en migratie, en zal hier in de Raad ook aandacht voor vragen.

Uw Kamer zal nog nader geïnformeerd worden over de inzet van het Kabinet ten aanzien van de implementatie van de Mededeling door middel van een BNC-fiche.

Europese Ontwikkelingsbank

Via de geannoteerde agenda over de Eurogroep en de Ecofinraad van 4 en 5 december a.s.³ is uw Kamer geïnformeerd over het idee van de mogelijke oprichting van een Europese Ontwikkelingsbank. Zowel tijdens de aankomende Ecofinraad als de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking zal de president van de Europese Investeringsbank (EIB) hierover een presentatie geven. Momenteel gaat jaarlijks ca. 10%, ofwel EUR 6 tot 7 miljard van de projectfinanciering die de EIB doet, naar landen buiten de EU. Deze activiteiten zijn nu enigszins versnipperd binnen de EIB. Het idee is om deze financieringsactiviteiten van de EIB buiten de EU samen te brengen in een aparte entiteit binnen de EIB-groep. Voor Nederland zijn efficiëntie, effectiviteit en samenspel van internationale instellingen zeer belangrijk. Een eventueel uitgewerkt voorstel zal Nederland te zijner tijd onder andere hierop beoordelen.

³ Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofinraad van 4 en 5 december (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1473).